

واژه‌سازی (بخش دوم)

جفت ترکیبی

هوش

سرزمین تیزهوشان ایران

جفت هم‌آوا و هم‌نویسه

کدام یک از واژه‌های زیر با بقیه متفاوت است؟
(۱) رازی (۲) گذار

کدام یک از واژه‌های زیر با بقیه متفاوت است؟
(۱) شکر (۲) سم

کدام گزینه واژه‌های هم‌نویسه‌ی کمتری دارد؟
(۱) پیچ (۲) گاز

خان (۳) ارز

دوش (۴) تنگ

کرم (۴) ملک

هوش‌شوند

سرزمین تیزهوشان ایران

ضرب المثل

شکر نعمت نعمت افزون کند

شکرگزاری نعمت‌های خداوند باعث افزایش نعمت‌ها می‌شود.

از تو حرکت از خدا برکت

اگر آدم حرکت و تلاشی کند و کاری را شروع کند، آنگاه خداوند به کار او برکت می‌دهد.

زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد

گاهی یک سخن نابه‌جا به قیمت از دست دادن جان آدمی تمام می‌شود.

نوشدارو بعد از مرگ سهراب

هر کاری زمان مناسبی دارد و بعد از گذشتن آن زمان، دیگر اثر نخواهد داشت.

تو نیکی می‌کن و در دجله انداز (بیت دوم: که ایزد در بیابانت دهد باز)

کار خوب انجام بده (چون در هنگام سختی‌ها خداوند عوضش را به تو خواهد داد).

کم گوی و گزیده گوی چون دُر

کم و سنجیده سخن بگو تا سخنت گران‌بها باشد.

تا پول داری رفیقم، قربان بند کیفتم

تا پول‌دار هستی عده‌ای برای پولت در کنارت هستند.

جایی که نمک خوردی، نمکدان مشکن

اگر کسی به تو محبت کرد، نباید به او آزار و ضرری برسانی و به او خیانت بکنی.

کار نیکو کردن از پُر کردن است

با انجام تمرین زیاد می‌توان به مهارت رسید و یک کار را به نحو احسن انجام داد.

هوش

زمین تیزهوشا

ضرب المثل

چیز خوب یا آدم خوب نیاز به تعریف ندارد.

مُشک آن است که خود بپوید، نه آنکه عطار بگوید

با دوستانت مهربان باش و از خطاها و کاستی‌های آنان بگذر ولی نسبت به دشمنانت جسور باش.

با دوستان بساز و بر دشمنان بتاز

هر کسی که امکانات و ثروتش بیشتر باشد، دغدغه‌ها و مشغله‌هایش بیشتر خواهد بود.

هر که بامش بیش، برفش بیشتر

هر کسی که تجربه‌ی تلخی داشته باشد، از هر چیز و موقعیت مشابه آن می‌ترسد.

مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد

بهتر است هر آدمی با کسی که از نظر شخصیتی، فرهنگی و یا اعتقادی شبیه خودش است، معاشرت و نشست و برخاست کند.

کبوتر با کبوتر باز با باز، کند همجنس با همجنس پرواز

برخی از دوستان فقط برای منفعت و سود در کنار ما هستند.

این دغل دوستان که می‌بینی، مگسانند گرد شیرینی

با اینکه زمان تمام شد اما ناگفته‌های زیادی باقی مانده است.

به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی

ضرب المثل

❖ ضرب المثل «از تو حرکت از خدا برکت» در کدام یک از حالت‌های زیر کاربرد دارد؟

- (۱) چرخ ماشین سمانه پنچر شده است و برای کمک گرفتن از دیگران در کنار خیابان دست تکان می‌دهد.
- (۲) سمیه تازه از زندان آزاد شده است و تصمیم می‌گیرد همان خیاطی را که در زندان آموخته است، ادامه دهد.
- (۳) یلدا کمی از دست خودش عصبانی است چون ناخواسته گلدان مادر بزرگش را شکسته است.
- (۴) محیا تازه از دانشگاه فارغ‌التحصیل شده است و قصد دارد دوباره ادامه تحصیل بدهد.

❖ «مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد» به کدام صفت انسان اشاره می‌کند؟

- (۱) خام شدن
- (۲) مطیع شدن
- (۳) محتاط شدن
- (۴) جسور شدن

❖ کدام یک از بیت‌های زیر هم‌معنی «شکر نعمت نعمت افزون کند» نیست؟

- (۱) در نعمت خدای بگشاید / شکر کن تا خدا بیفزاید (انوری)
- (۲) خدا گر ز حکمت ببندد دُری / ز رحمت گشاید در دیگری (سعدی)
- (۳) حق نعمت شناختن در کار / نعمت افزون دهد به نعمت‌خوار (نظامی)
- (۴) هر آن کو شناسد سپاس خدای / کند کامکاری به هر دو سرای (فردوسی)

ضرب المثل

معنی مثل « آب در کوزه و ما تشنه لبان می گردیم » در کدام یک از ابیات حافظ آمده است؟

- (۱) مشکل خویش بر پیر مغان بردم دوش
 - (۲) گفتم این جام جهان بین به تو کی داد حکیم
 - (۳) بی دلی در همه احوال خدا با او بود
 - (۴) گفتم آن یار کز او گشت سر دار بلند
- کو به تأیید نظر حل معما می کرد
گفت آن روز که این گنبد مینا می کرد
او نمی دیدش و از دور خدایا می کرد
جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد

عبارت « هر که بامش بیش، برفش بیشتر » با کدام گزینه ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) دردسر روزگار قسمت هر کس بود
 - (۲) نگفتم روزه بسیاری نباید
 - (۳) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر
 - (۴) مخندان ای نوجوان زنهار بر موی سفید ما
- هر که توانگر بود دردسرش بیشتر
ریاضت بگذرد، سختی سرآید
آری شود ولیک به خون جگر شود
که این برف پریشان سیر بر هر بام می بارد

عبارت « تو خوبی می کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز » با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟

- (۱) دردسر روزگار قسمت هر کس بود
 - (۲) نیست بازی کار حق خود را مباد
 - (۳) نابرده رنج گنج میسر نمی شود
 - (۴) هر که به نیکی عمل آغاز کرد
- هر که توانگر بود دردسرش بیشتر
آنچه بردیم از تو باز آریم باز
مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد
نیکی او روی بدو باز کرد

(آزمون تیزهوشان)

(آزمون تیزهوشان)

جمله سازی

با جابجایی کلمات داده شده یک جمله‌ی درست درباره‌ی «زرافه» ساخته ایم. کلمه‌ی میانی این جمله چه چیزی می‌تواند باشد؟

[پلنگ - زرافه - نام - گاو - دیگر - است - شتر]

(۱) دیگر

(۲) زرافه

(۳) نام

(۴) پلنگ

کلمه‌های به هم ریخته‌ی زیر را مرتب کنید تا جمله‌ای بامعنی ساخته شود. کدام گزینه می‌تواند واژه‌ی میانی جمله باشد؟

[سگ - غذا - چوپان - باهوش - داد - به - سیاهش]

(۱) چوپان

(۲) سیاهش

(۳) غذا

(۴) سگ

هوش‌سلند

سرزمین تیزهوشان ایران

خط سیر

۱۲۳۱. کدام گزینه درباره‌ی ترتیب کلمه‌های داده شده درست است؟

- (الف) باران (ب) ابر (ج) دریا (د) رودخانه
(۱) الف - ج - د - ب (۲) د - ج - ب - الف (۳) ب - د - الف - ج (۴) ج - الف - د - ب

۱۲۳۵. بند زیر را بخوانید و سپس گزینه‌ای را انتخاب کنید که ترتیب کلمه‌ها را مطابق با بند زیر نشان می‌دهد.

شکارچی‌ها همگی به خاک افتاده بودند و طلب بخشش می‌کردند. دوچرخه‌سوار به آذرک چشمک زد که وقتی سوار شدم پیر روی ترکم. همان‌طور که به طرف دوچرخه‌اش می‌رفت، گفت: «این دفعه به کوتوله‌شاه گزارش نمی‌دهم که وارد قلمرو گوسفندان شده‌اید. نگاه کنید، این نشانه‌ی محلی است که نباید پا در چراگاه کوتوله‌شاه می‌گذاشتید. اگر شما آن طرف صخره می‌ایستادید یا شکاری پیدا می‌کردید، کوتوله‌شاه کاری به کار شما نداشت. اما شما با چه جسارتی جرئت کرده‌اید وارد چراگاه سلطانی شوید؟»

- (الف) دوچرخه‌سوار (ب) کوتوله‌شاه (ج) شکارچی (د) چراگاه
(۱) ج - الف - ب - د (۲) ج - د - ب - الف (۳) الف - ب - ج - د (۴) الف - ج - ب - د

سجاوندی

۱۲۴۰. هرمز انگشتان خود را میان ریش‌های سپیدش فروبرد و با خوشحالی گفت: «آفرین فرزندانم»
 (۱) ؟ (۲) . (۳) ! (۴) :

۱۲۴۲. نامدارترین غزل‌سرایان زبان فارسی این شاعران هستند
 (۱) . - ، (۲) ، - ، (۳) : - ، (۴) ، - ؛

۱۲۴۳. آوخ بفریفت مرا آنکه پدر ما را فریفت.
 (۱) ! (۲) ؟ (۳) . (۴) :

هوش‌شوند

مرزمین تیزهوشان ایران